

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۱۱/۲۴

پوهندوی آصف بهاند

يو غږ، يوه چيغه

د اسيه محرابي نوي سندرہ

د افغان بنخي د معصوميت او مظلوميت ريښتيني انځور

د خپل قسمت سره هر ځای به جنگېدم، نرېدم
زه مي د هيلو په ايرو کي سوځېدم، نرېدم
نه راته ډډه چا وهله نه شوم سيوري پر چا
د نيستی جوړ سپيره ديوال وم، شريدم، نرېدم
ټوپک د بل، اوږه د ورور، زړه مي د مور په نښه
په خپلو وينو کي په خپله لمبېدم نرېدم

زما د ذات د ورکولو ناره هم شوي ده
يوه شېبه کي گناه شوي، توبه هم شوي ده
ما مي د خپل وجود ذره ايره هم ونه لیده
که نه وجود کي مي مرگوني لمبه هم شوي ده
ته په خپل حسن داغي کېږي مخ به هم نه لوڅوي
اي ته خبره نه يي، دا اراده هم شوي ده
يو يي ښکلا زندی کوي او بل يي پري راوړي
له داسي خلکو سره دلته رشته هم شوي ده

ټپوس مي مه کړه نوره بڼه يم، خو لږ ماته يم
د فرخندي په شان شهیده بي کساته يم
هسي په دور د فتنو کي زېږېدلي يم
زه غلطی کي روږدي نه يم بي فساده يم

د پاڼو شميره: له 1 تر 16

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکي په خيږ و لولئ

اسيه محرابي په پښتو موسيقي كې يو نوي، خو ښكلي غږ دی،

اسيه محرابي په پښتو موسيقي كې يوه نوي، خو پخه تيرره ده.

اسيه محرابي د موسيقي په ډگر كې دومره پر ځان باوري او پر خپلو پښو ولاړه مېرمن ده چې د خپل موسيقي هنر ټول بار يې پر خپلو اوږو اخیستی دی، دې د خپلو سندرو کمپوزونه هم په خپله جوړ کړي دي، خپلو سندرو ته يې داسې شعرونه انتخاب کړي چې يا د ټول افغانستان د غږ استازولي کوي او يا د افغان مېرمنو د معصوميت او مظلوميت رسا چيغه ده او داسې يې ښوولي ده چې ښځه ناتوانه او بېخواکه نه، ځواکمنه او قوي ده، ناقص العقله نه، بلکې ډېره ذهينه، لارښوونکې ده او په هر ډگر کې ښه گټور او مثبت گامونه اېښودلای او پورته کولای شي.

په داسې چاپېريال کې چې هرڅه غلي دي او د خاموشي وبا وزرونه غوړولي دي، د اسبي محرابي نوي سندره **(زما ذات)** د همدې سکوت د ماتولو له پاره داسې چيغه گڼل کېږي چې هم د سکوت د وبا په زړه کې د يو خنجر حيثيت لري او هم د افغان ښځې د معصوميت او مظلوميت ريښتيني انځور د ټولو هېوادوالو او نړيوالو مخې ته ږدي.

تر هغه ځايه چې په ميډيا کې زما له نظره تېر شوي دي، اسيه محرابي په دوو هنري برخو کې فعاله ده: د شاعرۍ او سندرې ويلو په برخو کې. که د فرهنگ په کوم بل ډگر کې يې څه کړي وي، دلته يې د نه يادولو نه همدا اوس بېننه غواړم.

تر ټولو ډېر او د پاملرنې وړ فعاليت يې د شاعرۍ او سندرې ويلو په برخه کې کړی دی، ځکه يې هنري شخصيت پر دغو دوو برخو ویشم:

- شاعره اسيه،

- سندرغاړې اسيه،

لومړی د اسبي شعر:

اسيه اوس يوه پېژندل شوې شاعره ده، شعرونه يې خپاره شوي، مشاعرې يې جوړې کړي دي او په هغو کې يې خپله هم گډون کړی دی.

څه موده مخکې ما د «د بنځيو سملاسي مشاعرې» تر سرليک لاندې يوه مقاله خپره کړل. د هغو مشاعرو له متن نه ښکاري چې ځينې دا مشاعرې د دې په وړاندیز ترسره شوي دي چې د افغان مېرمنو د غږ ايستلو يوه ښه بېلگه يې گڼلای شو.

په تاند کې د خپرو شوو مشاعرو نېټې دا دي:

«په تاند کې د بنځمنو څو مشاعرې انلاين شوي دي چې دا يې زما له نظره تېرې شوي دي:

- ۱ – لومړنۍ مشاعره د ۲۰۱۸ ام کال د می میاشتې په شپاړسمه نېټه خپره شوې ده،
- ۲ – دويمه مشاعره د ۲۰۱۸ ام کال د سپتمبر پر شپږمه خپره شوې ده،
- ۳ – دريمه مشاعره د ۲۰۱۹ ام کال د می میاشتې پر پنځمه نېټه خپره شوې ده،
- ۴ – څلورمه مشاعره د ۲۰۲۰ ام کال د اگست پر پنځلسمه نېټه خپره شوې ده،
- ۵ – پنځمه مشاعره د ۲۰۱۸ ام کال د سپتمبر پر څلیرېشتمه نېټه خپره شوې ده،
- ۶ – شپږمه مشاعره د ۲۰۱۹ ام کال د جون پر نولسمه نېټه خپره شوې ده،
- ۷ – اومه مشاعره د ۲۰۲۰ ام کال د می پر اولسمه نېټه خپره شوې ده
- ۸ – اتمه مشاعره د ۲۰۲۰ ام کال د نومبر پر اتلسمه نېټه خپره شوې ده.»

په دې مشاعرو کې تر نورو مېرمنو د اسيه محرابي ونډه ډېره او ځلېدونکې ده. د دې مقالې په يوه برخه کې ما داسې ليکلي دي:

«د بنځو سملاسي مشاعرې زما له نظره د پېښتني مېرمنو د استعدادونو يوه داسې بېلگه کېدای شي چې د خپل فکر د بيان له پاره دوی په دې وروستيو کې غوره کړي وه، خو له بده مرغه چې پر افغانستان باندې وروستيو سياسي – نظامي بدلونونو بل ډول سيوری و غوراوه او د مېرمنو هر ډول فعاليتونه يې د اوس له پاره په تېه ودرول، بيا نو گوره چې څه وخت به څه وشي.»

په ياده مقاله کې ما د بنځمنو د مشاعرو يادونه کړې او د ټولو ما ته لاسته راغلو مشاعرو متن مې خوندي کړی او په امانتدارۍ سره مې لوستونکو ته وړاندې کړی دی؛ په دې ټولو مشاعرو کې اسيه محرابي حضور لري او حتی په ځينو مشاعرو کې د اسيه محرابي په بيتونو مشاعرې جوړې شوي دي. دا لاندې يې د هغو بيتونو بېلگې دي چې آسپي له خپله آدرسه په يادو مشاعرو کې تخليق او وړاندې کړي دي:

په لومړۍ مشاعره کې:

په دې مشاعره کې پنځلس (۱۵) تنو مېرمنو گډون کړی او د مشاعرې پيل هم د آسپه محرابي پر دوو بيتونو شوی دي او د مشاعرې په متن کې يې تر نورو شاعرانو د پاملرنې وړ برخه اخيستي ده:

پيل د آسپه محرابي د غزل په دوو بيتونو:

1. تا چې دروغو نه کيسې جوړې کړې
له پيره غمه ما نغمې جوړې کړې

2. چې دې د مينې په شراب نشه کړم
پټ دې د زهرو پيماني جوړې کړې
آسپه محرابي

12. وطن ته دربه شم چې سوله راشي
طالب لالي مي بيا جگړې جوړې کړي
آسيه محرابی

24. زړه لکه خوله نه دی چې حال ووايي
د غم په وینو ېې ويايي جوړې کړي
آسيه محرابی

29. قلم چې خط لیکه نو دوه ټوټې (شو)
کاغذ په خپله شعر ټپي جوړې کړي
آسيه محرابی

32. راشه ملالي زه دې خور يم گوره
ما د غلیم پر زړه لمبې جوړې کړي
آسيه محرابی

44. لکه سکروټه غوندي سره پاتي شه
ما ستا په مينه شوگېرې جوړې کړي
آسيه محرابی

66. دُر او مرجان راوړوي (عابدي!)
مشاعري ته (تا) نغمې جوړې کړي
آسيه محرابی

72. (مسکا) دې تل وي او خندا د (مينا)
زما د زړه ېې سلسلی جوړې کړي
آسيه محرابی

76. (پروين ملاله) ده خو نه بنکاري
زما پر زړه ېې انديښني جوړې کړي
آسيه محرابی

80. هغه ده (مينه) مينه ټوله مينه
نه شتون ېې ما ته وسوسي جوړې کړي
آسيه محرابی

84. (سپورمي) را وڅېره رڼا خوره کړه
چې په پښتو غزل شغلي جوړې کړي
آسيه محرابی

90. پښتني (هسکي) دي او بنکلي بنکاري
(ملالی) خور مي کارنامي جوړې کړي
آسيه محرابی

94. زما د (هما) حسن، نظر ته گوري!
کمال يې خپل، ماته بهاني جوړې کړي
آسيه محرابی

96. خبري تک، غږ يې ټوپک غوندي دی

بې سر يار چې تراني جوړې كړي
آسيه محرابي

98. وطن كې سوله محبت راولي
اه خدايه! ميني ښه خوږې جوړې كړي
آسيه محرابي

109. خوږې! ته نه وي يارانې دې نه وه
له تا په زړه كې مې گيلې جوړې كړي
آسيه محرابي

- په دويمه مشاعره كې:

په دويمه مشاعره كې څوارلس (۱۴) تنو مېرمنو گډون كړی و پيل د عابده سپورمې په غزل:

پيماني په لاس كې مه شرنګه وه هسي
ساقې راوړه خمار مه خوږه هسي

زما سترگو كې تاثير دې دا منمه
خو لاسونه په لار مه زنگوه هسي
عابده سپورمې

او د اسيې محرابي دغه بيتونه ورته تخليق كړي دي:

ستا كه زړه رانه خپه وي راته وايه
د سفر بهاني مه جوړه هسي
آسيه محرابي

چې مجنون د ليلي نشي څه بې خوند شو؟
عشق چې نه وي ژوندون مه تېروه هسي
آسيه محرابي

ناز نخري خو دي معشوقه بې ننگي ده
په عاشق باندي تور مه لگوه هسي
آسيه محرابي

مخامخ كتلي نشي راته ياره
پټ په غلامې انځور مه ښكلوه هسي
آسيه محرابي

چې وعدي دي پوره نه كړي دروغجنه
په دروغو مې زړه مه خوښوه هسي
آسيه محرابي

بني! حق به درويښيم چې څه دى
د مېړه وارى مې مه تېروه هسي
آسيه محرابي

د پلو پېڅكې درتولي كړه په هيلو

دا نهیلې غوتې مه خلاصوه هسي
آسيه محرابی

چې خبرې دي مانا نه لري واوره
دا مرژواندي خوله دي مه خوځوه هسي
آسيه محرابی

زه نشه، نشه، نشه يم په غزل کي
دا بی سر دوتار دي مه ډنگوه هسي
آسيه محرابی

گرانو لاره شه ويده شه مخ دي گل دي
پر ما ځان زرگيه مه کنجوه هسي
آسيه محرابی

اي ټاگوره! تاته ولي زه يو خار شوم
تا نه جار شمه زره مه بدوه هسي
آسيه محرابی

په تيارو کي حاجت نشته وه ډپوو ته
توري ورپځي څادر مه غوره هسي
آسيه محرابی

د سپورمي په رڼا زه يمه ميينه
غرنی شغلي دي مه بلوه هسي
آسيه محرابی

ميني، ميني ټولي ميني ته چې گورم
محرابی په عشق کي مه گرمه وه هسي
آسيه محرابی

د سپورمي غوندي رڼا د تورو شپو شه
پيلبو په شان ځان مه لرزوه هسي
آسيه محرابی

ما دروبوله چې مینه دي حاصل کړم
غرنی ما په تهمت توره هسي
آسيه محرابی

ستا د ميني په خمار چې بيا نشه شم
بيا د شونډو پيماني راکوه هسي
آسيه محرابی

زړه مي تنگ وو، ساه مي ډوبه ته چې نه وي
نور بېلتون راباندي مه لوروه هسي
آسيه محرابی

- په دريمه مشاعره كې:

د بنځو په دريمه مشاعره كې دولس (۱۲) تنو مېرمنو گډون كړی دی، د دې مشاعرې د بيتونو راټولونكې هم په خپله آسيه محرابي ده.

مشاعره د حسينه گل تنها په دې بيتونو جوړه شوي وه:

غزل: حسينه گل تنها

لكه باران پرې وړېدمه خو روژه ماتېده
د شونډو جام ته رسېدمه خو روژه ماتېده

د محبت په وخت آشنا دومره ناځانه نه وم
ياره په زړه دې پوهېدمه خو روژه ماتېده

آسيه محرابي په كې فعاله ونډه درلودله او دا لاندې بيتونه يې هلته راغلي دي:

4. زه همدا اوس لمده خيسته باران په غېږ ونېوم
كنه په غېږ كې درلوېدمه خو روژه ماتېده
آسيه محرابي

12. ما به ظالم جانان ټوټې ټوټې ټوټې كړئ و
له خدايه سخته وپړېدمه خو روژه ماتېده
آسيه محرابي

14. د معشوقو تر سر مي جار كړي ټولي عشق دي زما
يوې، يوې نه خاړېدمه خو روژه ماتېده
آسيه محرابي

16. باڼه چې كښېكارم له سترگو مي وريږي ويني
د زړه په اوښكو خپېدمه خو روژه ماتېده
آسيه محرابي

19. ما به وه هرې معشوقي ته يو غزل ليكلای
له خپل احساسه شرمېدمه خو روژه ماتېده
آسيه محرابي

36. ته چې د بام پر سر ولاړه وي سترگك دي وهه
له شرمه سره او شنه كېدمه خو روژه ماتېده
آسيه محرابي

40. نن په جرگه كې مي له ځانه خپل چاكليټ جوړه
د نجونو خولو كې ژوبدمه خو روژه ماتېده
آسيه محرابي

44. د معشوقو تر سر مي جار كړي ټولي عشق دي زما
يوې، يوې نه خاړېدمه خو روژه ماتېده
آسيه محرابي

د پاڼو شمېره: له 7 تر 16

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاري ته راښيي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليكنې د ليكنيزې بڼې پازوالي د ليكوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليكنه له راليږلو مخكې په څير و لولئ

45. باڼه چې کينډکاکرم له سترگو مي ورپرې وينې
د زړه په اوبسکو څپڅپدمه خو روژه ماتېده
آسيه محرابي

48. ما ستا له پاره ثوابي روژې وختي ونېوي
کنه له لورې مړه کېدمه خو روژه ماتېده
آسيه محرابي

- په څلورمه مشاعره کې:

په دې مشاعره کې ديارلس (۱۳) تنو گډون کړی وو او مشاعره د حسينه گل په لاندې بيتونو جوړه شوې وه:

ملامته يم خطا راڅخه شوي
يو ځل نده په بيا، بيا راڅخه شوي

تر ابده کرم قيدي هوا د نفس
له ازله وه گناه راڅخه شوي
حسينه وفا

او د آسيه محرابي دا بيتونه په کې راغلي دي:

دې گناهو کې يم درگډه گناهکاري
اې گناه ډېره بيا بيا راڅخه شوي
آسيه محرابي

زه يې ورکړم وه ژاولن ته خدايه خبر کړي
ما ويل نه يې کوم، نانا راڅخه شوي
آسيه محرابي

نه وپارلي، نه غازي يم، نه يم ستره
صرف په مينه کې غزا راڅخه شوي
آسيه محرابي

ما چې حسن دربنکاره کړ نور هېڅ نه و
نافهمي کې تجلا راڅخه شوي
آسيه محرابي

ما شغلي چې د خپل حسن ځلوي
ستا په مينه کې بلا راڅخه شوي
آسيه محرابي

نه ممکن دی چې تا يار کړمه ظالمه
پرون هو او نه سبا راڅخه شوي
آسيه محرابي

ستا غزلو ته اتن کولي نه شم
خو په شوق شوق کې نڅا راڅخه شوي
آسيه محرابي

ستا د ميني پر هرونه مي گنډل خو
ستن او تار كي لږ سپما راڅخه شوي
آسيه محرابي

نوره پټه، ناليدلي راغلم بس يو
د بنگريو شرنگ شرنگا راڅخه شوي
آسيه محرابي

معشوقو! د زمزمو سره قسم دي
ساري، گا، ما، دا، ني سا راڅخه شوي
آسيه محرابي

ما له ميني نه توبي ايستلي ياره
غلطي كي خاماڅا راڅخه شوي
آسيه محرابي

ما چي سر تپت کړ په تا اي خواني مرگه
په پښتون نوم د ابا راڅخه شوي
آسيه محرابي

آزاد شعر كي دي پستي ستايلي نه شم
په غزل دي شور غوغا راڅخه شوي
آسيه محرابي

- په پنځمه مشاعره كي:

په دي مشاعره كي ديارلس (۱۳) شاعرانو گډون كړي وو او مشاعره د معصومي غرنی په دي بيتونو راپيل شوي ده:

مه شينده اغزي مي د مزله په لار
ژونده گلابونو نه درتيره يم

ته مي په پلو كي زره راواچوه
زه له رواجونو نه درتيره يم
معصومه غرنی

آسيه محرابي په كي ونډه لري او د مشاعري په متن كي يي دا بيتونه راغلي دي:

سپينه يم چي مينه بي پروا كوم
زه له تهمتونو نه درتيره يم
آسيه محرابي

ناز كوه، ادا كوه، عبثوي كوه
نور نزاكتونو نه درتيره يم
آسيه محرابي

مينه گناه نه ده ما خو كړي ده
نور د قيد شرطونو نه درتيره يم
آسيه محرابي

ته مې يې د مینې او وفا هستي
تا ته غیرتونو نه درتېره يم
آسیه محرابی

زه غزل سندرہ کرم، نغمه يې کرم
نثر او نظمونو نه درتېره يم
آسیه محرابی

راز د مینې ووايم که نه وایم؟
زړه کې پټ ساتلو نه درتېره يم
آسیه محرابی

راشه غرنی غزل ته شرنګ ورکړه
ستړې شوم بیتونو نه درتېره يم
آسیه محرابی

زه د زلیخا غونډې مټینه يم
زر، زیور، قصرونو نه درتېره يم
آسیه محرابی

عشق رسوا رسوا شهره شهره کړمه
نوم د پلار نیکونو نه درتېره يم
آسیه محرابی

اوس به گریوان خیري خیري کړم
تورو حجابونو نه درتېره يم
آسیه محرابی

زه غریبه خواره پسي نه لرم
تاته خپل بوتونو نه درتېره يم
آسیه محرابی

- په شپږمه مشاعره کې:

په دې مشاعره کې یولس (۱۱) تنو شاعرانو گډون کړی، مشاعره د نعیمی غني په دې بیتونو پیل شوي ده:

لکه څوک چې له جانانه غېره تاو کړي
د چا یاد داسې له ما نه غېره تاو کړي

بي کورۍ سختې یخنی را ایسار کړی
خوار بیتیم له خپله ځانه غېره تاو کړي
نعیمه غني

او د اسیه محرابي دا بیتونونه ورته تخلیق کړي دي:

چې غمجنه يم هېڅ څوک مې پروا نه کړي
په خوښۍ مې ټول خندانه غېره تاو کړي
آسیه محرابي

دا دنيا اوس بڼه چليزري په چلونو
په چل ول به هسي تا نه غبره تاو کړي
آسيه محرابي

نعيمي غني! غني يې لا غني شي
که ته يې څوک له مانه غبر تاو کړي
آسيه محرابي

چي يې سر پر محراب ايښی زاهد نه دی
چي ځانمرگي کمي ځوانه غبره تاو کړي
آسيه

چي مطرب ورته د ميني رباب سر کړي
بس نغمه له غزلخوانه غبره تاو کړي
آسيه محرابي

داسي لپري دي له ځانه بي پروا کرم
لکه دښت چي له کاروانه غبره تاو کړي
آسيه محرابي

اوس باور مي د هر چا لاسه ور کړ
بس خپل ځان مي له خپل ځانه غبره تاو کړي
آسيه محرابي

چي د شک په غټو لومو يې راگبر کرم
ولي ما نه بدگمانه غبره تاو کړي
آسيه محرابي

ته ترخي، ترخي خبري دي کړي ماته
خو خوږي دي له جانانه غبره تاو کړي
آسيه محرابي

د مضر انسان نه ډار لږ څه په کار دی
لکه مار چي له انسانه غبره تاو کړي
آسيه محرابي

چي نهيلي شي وگري له وگرو؟
شي ناتوانه له قرانه غبره تاو کړي
آسيه محرابي

- په اومه مشاعره کې:

په دې مشاعره کې پنځلس (۱۵) تنو گډون کړی دی، مشاعره د مرسل احمدزی په لاندې بیتونو پیل شوي:

زه له خپلي تلوسي درپسي راغلم
زندگي، له انديښني درپسي راغلم

زه له خپل تصويره ماته ماته غورځم
له ويشتلي آيني درپسي راغلم
مرسل احمدزی

د پاڼو شميره: له 11 تر 16

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

او د آسیه محرابي دا بیتونه په کې راغلي دي:

آسیه محرابي
ته په سر دې کره رباب خیالي مطربه!
زه په لی د ډهل تبلي درپسي راغلم

آسیه محرابي
پیشلمی په خوب ویده وي، وېښ می نه کړي
روژه مات ته شوندي سري درپسي راغلم

آسیه محرابي
راسی وگورئ زموږ خوږي دېري ته
خوږي، موري اي ترلي درپسي راغلم

آسیه محرابي
ستا کتاب کتاب خبرو کې څه نشته؟
زه د عشق له فلسفي درپسي راغلم

آسیه محرابي
نور به هېڅ درته په خوله نه راوړم یاره
خیر یو ځل که په گېلي درپسي راغلم

آسیه محرابي
ستا لیدو ته توره شپه په پټه راغلم
لکه غله له پسخاني درپسي راغلم

آسیه محرابي
ماته، ماته رواجو کړمه نیمگري
اخ توتي، توتي، توتي درپسي راغلم

آسیه محرابي
مخامخ کتلي نه شي او شرميري!
خوله مي واخله له اوږي درپسي راغلم

- په اتمه مشاعره کې:

په دې مشاعره کې نولس (۱۹) تنو گډون کړی وو، مشاعر د د مژدي باران د غزل په دې دوو بیتونو پیل شوي:

اسرافیل غوندي راپاڅه هنگامي ته ضرورت شته
دا پراته مري ژوندي دي ارادي ته ضرورت شته

د بري سندرې وايه او شپېلي په لاس کې واخله
ای د نن ورځي ملالي ستا ټپي ته ضرورت شته
مژده باران

او آسیه محرابي دا بیتونه ورته تخلیق کړي دي:

زما دې سر ستا دې څنگل وي، چې مي زلفي په مخ راشي
چې تار، تار يې کړې راټولي، دې لحظې ته ضرورت شته
آسيه محرابي

سر مي واخيست لېونۍ شوم، گرېوان څيري څيري گرځم
دا جنون نه دی نو څه دی؟ غرغري ته ضرورت شته
آسيه محرابي

اخ زما له تصور نه، څومره ليري رانه لاري
کاش دروازې مرغي شم، معجزې ته ضرورت شته
آسيه محرابي

دغه ژوند څنگه گډوډ شو، په جگړو جگړو زاړه شو
شيطانانو کړو مغلوبې، فرشتې ته ضرورت شته
آسيه محرابي

زما د عشق وړانگې ځليږي، که تورتم وي که ماتم وي
داسې زړونو، مزاجونو او روحيې ته ضرورت شته
آسيه محرابي

دغه زه يم ستا وه شا ته، چې ناري درپسې کړمه
ستا د يوې سترگې سترگې يا اشارې ته ضرورت شته
آسيه محرابي

ستا دې مينه په ما راشي، زما دې خوا شي درنه بده
چې مي خوا له راته شي، منزې ته ضرورت شته
آسيه محرابي

څه حسين رنگين خوبونه، چې د يار د حسن وينم
څه عجيب بنگلي منظر دی، نندارې ته ضرورت شته
آسيه محرابي

کايينات د نجونو جوړ کړي، خدايه هره يوه زهره کړي
په نظام دې عدل جوړ کړه، دې داېرې ته ضرورت شته
آسيه محرابي

معشوقه د غزل راغله ورسره په لاس مينا ده
زه نشه شومه، فنا شوم، دې نشي ته ضرورت شته
آسيه محرابي

که په پاسني مشاعرو کې د اسيه محرابي راغلي بيتونه د دې د کلام د بېلگې په توگه قبول کړو، ليدل کېږي چې د
دې په شاعره کې د دې ذوق او غوښتنې څه ډول ځلېدلې دي، دا د يوې شاعرې په توگه خپلو خلکو، ولس، وطن او
چاپېريال ته څه ډول گوري، څه ډول برداشت ورنه لري او څه ډول يې انځوروي.

دويم د اسيه محرابي سندرې:

د اسيه محرابي د فرهنگي شخصيت بل اړخ سندرې ويل دي. بي بي سي پښتو له اسيا سره د يوې مرکې په مقدمه
کې داسې ويلي وو:

«د موسقى په ډگر کې نوي څېره، اسيه محرابي په دې هڅه کې ده چې سندرو کې د بنځينه شاعرانو د شعرونو په ويلو د بنځو غږ را پورته کړي.

مېرمن محرابي وايي تل له موسيقۍ بنځينه احساس لري ساتل شوی دی ځکه هنرمندان تر ډېره د بڼه شعري احساس پر ځای بازار ته گوري.

اسيه محرابي وايي په پښتو موسيقۍ کې د داسې سندرو اړتيا بيخي ډېره ده چې بنځينه احساس په کې د بنځي له دريځه بيان شي.»

اسيه محرابي وايي چې تراوسه يې اته سندري ويلي، څلور يې د کلپ په بڼه جوړې شوي او نورې يې غږيزه بڼه لري.

د اسيا د دې سندري (زما ذات) په باب ازادې راډيو پښتو داسي يو رپوټ خپور کړی دی:

«زما ذات د افغان سندري غاړې اسيه محرابي نوې سندره چې بنيادي پر افغانستان د طالبانو تر واکمنېدو وروسته د يوې افغان بنځينه سندري لومړنۍ سندره وي.

'زما ذات' سندره تر ډېره په افغانستان کې د بنځو د وروستيو وضعيت بيانونکي هم ده.

اسيا په دې سندره کې د درې بنځينه شاعرانو شعرونه سره يوځای کړي دي.

خو درې شعره ولي په يوه سندره کې؟

اسيه يې په اړه وايي: "محتوا يوه ده او احساسات د درې بنځو دي، يعنې د دوی د ټولو د ژوند جغرافيا بدلې دي، خو حالت او احساس يې يو دی او دا زما لپاره ډېره مهمه وه".

د اسيا په خبره، موسيقي کله هم نه مري، که په افغانستان کې ورته نن سبا زمينه نه ده برابره، خو له هېواد بهر، شته داسې سندري چې دې هنر ته کار وکړي.

هغه احساس چې په مشهوره وينا 'له زړه پورته کېږي، په زړه کيني' ځکه باور دا دی چې د نن کيسه ده او هر افغان بنځه په کې خپل د حال ننداره کولای شي.

دا بنيادي په افغانستان د طالبانو تر واکمنېدو وروسته د يوې افغان بنځينه سندري لومړنۍ سندره وي.

خو د اسيا لومړنۍ سندره نه ده: "ما تراوسه پورې اته سندري خپرې کړي دي، په اتو سندرو کې درې يې کلپ شوي، يعنې تصويري دي او څلور غږيزي دي".

د دې تصويري سندري کمپوز اسيا په خپله او بهرني همکار يې سرگي جوړ کړی او د موسيقۍ ترون الکس عابدي کړی دی، خو لگښت يې په خپله اسيا پرې کړی دی.

سندره په يو ځنگله کې ثبت شوې چې تقريباً څولۍ تشې ونې او په ځمکه پرته پانې ليدونکي ته د يوه راغلي مني کيسه کوي.

د دغه سندري په صحنو کې کرکټرونه کم دي، يوازي سندري اسيه او گيتار غږونکی سرگي.

اسيه وايي، موسيقي کله هم نه مري، که په افغانستان کې ورته نن سبا زمينه نه ده برابره خو له هېواده بهر، شته داسې سندري چې دې هنر ته کار وکړي: "موسيقي خو هېڅ وخت له منځه نه ځي، خو دا چې اوس د افغانستان په جغرافيه کې نظام د اماراتو دی، اجازه نه ورکوي موسيقي به مخته نه ځي، خو په بهر کې ډېر هنرمندان او سندري شته چې هغوی به د افغانستان په ټولو ژبو په تېره بيا په پښتو او فارسي کې نوې سندري ولري او ادامه به لري".

افغانستان د طالبانو تر واکمنېدو وروسته دا دی درې مياشتې وشوي چې بي سازه او بي اواز ده، يوازي يو غږ ترې اورېدل کېږي، وچ او بي موسيقي چې هغه د دغه هېواد د اوسېدونکو د لورې او بي وزلي غږ دی.»

د سندري د شعر متن دا دی:

د خپل قسمت سره هر ځای به جنگېدم، نرېدم
زه مې د هیلو په ایرو کې سوځېدم، نرېدم
نه راته ډډه چا وهله نه شوم سیوری پر چا
د نیستی جوړ سپیره دیوال وم، شربدم، نرېدم
توپک د بل، اوږه د ورور، زړه مې د مور په نښه
په خپلو وینو کې په خپله لمبېدم نرېدم

زما د ذات د ورکولو ناره هم شوي ده
یوه شپبه کې گناه شوي، توبه هم شوي ده
ما مې د خپل وجود زړه ایره هم ونه لیده
که نه وجود کې مې مرگوني لمبه هم شوي ده
ته په خپل حسن داغي کېږي مخ به هم نه لوڅوي
ای ته خبره نه یې، دا اراده هم شوي ده
یو یې ښکلا زندگی کوي او بل یې پري راوړي
له داسې خلکو سره دلته رشته هم شوي ده

تپوس مې مه کړه نوره بڼه یم، خو لږ ماته یمه
د فرخندې په شان شهیده بی کساته یمه
هسي په دور د فتنو کې زېږېدلې یمه
زه غلطی کې روږدي نه یم بی فساد یمه

څنگه چې د سندرې په تایتلونو کې لیکل شوي دي، د اسیې د نوې سندرې (زما ذات) شعر د دروېو شاعرانو (مهرتاج،
زمزمه نیازی، او مریم صافی) تخلیق دی، ما د شعر متن د سندرې د اورېدو له مخې ولیکه او د خپل اټکل له مخې
مې د هر شاعر تخلیق د ستورو د نښې په وسیله بېل کړ.

اسیې پرته له هغو اتو سندرو چې د کلیپ په بڼه او غږیز ډول یې خپلو مینوالو ته وړاندې کړي دي، نورې سندرې
یې هم دلته - هلته زمزمه کړي دي چې شمېر یې ما ته مالوم نه دی، خو ما یې تر اوسه دا سندرې لیدلي او اورېدلي
دي:

لعلونه:

شعر: سلیمان لایق

کمپوز: آسیه محرابي

زما ذات:

شعر د درې کسانو دی:

مهر تاج، زمزمه نیازی او مریم صافی،

کمپوز: سپرگي - آسیه محرابي.

اشنا:

کمپوز: آسیه محرابي،

شعر: سهیلا اصغري

بڼځي:

شعر: مينا نظري،

کمپوز: آسيه محرابي.

سپورمی.

آسيه محرابي د نورو مسایلو په باب هم کله - کله نقد ته ورته ليکنې کړي دي او خپل نظريات يې د افغانانو او د ټولنيزو مسایلو په باب څرگند کړي دي. اسيې د بناغلي طارق بزگر يو کتاب (يوه افغانه بناپېرې په کييف کې) ته لنډه کتنه کړې ده، د دې کتنې يوه برخه دا ده:

«د کتاب په اړه څو کرينې:

د کتاب له نومه بڼکاري چې دا کيسه د يوې افغاني بڼځي په هکله ليکل شوې او ريښتني ده. د لوستلو وروسته دې نتيجه ته ورسېد چې د دې کتاب موضوع نوي وه او که ووايم چې بناغلي بزگر د يوې ارزښتمنې او تابو موضوع په اړه، يو اثر لوستونکو ته وړاندې کړی، نو تيروتنه به مې نه وي کړي او سم به مې ويلي وي. د شاپېرې په شان د يوې بڼکلي او ځوانې افغاني بڼځي ريښتني حالت چې د ژوند ناخوالو تن پلورلو ته څنگه او ولي اړه ايستلي وه، تر اوسه هېڅ چا نه وه پنځولي او کله چې د يوه کتاب محتوا د يوه انسان د ژوند د پېښو پر بنسټ انځور شوي وي نو د لوستونکو لېوالتيا او تنده لا نوره هم ورته ډيره وي. بناغلي بزگر په خاص هنر او مهارت، په ډيره عامه خو بڼکلي روانه ژبه خپل د سترگو ليدلی په داسې تورو کې ژباړلی دی چې د لوستلو پر مهال د هر لوستونکي په ذهن کې کتب مټ همغه حالت انځوريزي او همدارنگه د لوستونکو د تفاهم او درک حس دومره راپاروي چې هېڅ کوم څوک به د خپلو اوبڼکو د بهېدو مخنيوی ونه کړای شي. ما د کتاب د لوستلو پر مهال د خپلو اوبڼکو مخه ونه نيولای شوه دا خو لا پريږده چې په چغو چغو مې ورسره وژړل.

دا ځانگړې ريښتني کيسه د سوال او ځواب په ډول ليکل شوې ده، خو داسې هم نه ده چې اوس زما له دې خبرې وانگېرې چې؛ د مرکې غوندې به وي. که د دې کتاب کيسه له بله اړخه وڅېرم نو په پوره ډاډ او هيله مندي سره ويلي شم چې د هر لوستونکي د ذوق له پاره به يو غوره اثر وي. د دې کتاب لوستلو ما ته ډير هغه رازونه او رمزونه رارويښانه کړل چې راته گونگ وه او زه يې له مودو راهيسې د پوهېدو په لټه کې وم.

زړه مې غواړي چې ډير څه د دې بڼکلي او نوي اثر په اړه وليکم خو بسنه ځکه کوم چې بنايي سهواً د کيسې نه کوم څه را نقل کړم او دا به بڼه نه وي.

پرېږدم چې د نورو لوستونکو تلوسه لا ډيره شي... د دې کتاب د اخيستلو او لاسته راوړلو وړانديز ځکه نورو لوستونکو ته کوم چې د لېکوال د هڅو او زيار حق به پدې ډول ورپر ځای کړی شي.

په درنښت

آسيه محرابي

د می ديارلسمه کال 2019 کلن جرمني»

د اسيې محرابي پر شاعري او سندرو ويلو هنرونو باندې کېدای شي تر دې هم ډېرې خبرې وشي، خو دلته به همدومره کافي وي.

زه دې ته په شخصي او فرهنگي ژوند کې د نورو برياوو هيله کوم. د دې د نوې سندري مبارکي ورته وایم او مننه ورنه کوم چې په اوسنيو حالاتو کې يې د افغان مېرمنو د ژوند حالت د يوې سندري په قالب کې په بڼکلي هنري او حقيقي بڼه هېوادوالو او نړيوالو ته وړاندې کړی دی.

دا د آسيه محرابي د نوې سندري (زما ذات) لينک دی، مینوال کولای شي په يو کلک کولو سره يې وگوري:

https://www.youtube.com/watch?v=0PZa8UQvg1w&ab_channel=AsiaMehrabi

د پاڼو شميره: له 16 تر 16

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ